

PEPERBUS *MYRIOSTOMA COLIFORME* (WITH. : PERS.) CORDA

Tekst – P.-J. Keizer (Nederlandse Mycologische Vereniging)

Herkenning

Karakteristiek: De peperbus is een forse aardsterachtige paddestoel, met een slippenkrans van 4 - 12 cm breed en een bolletje van 2,5 - 5 cm breed met meerdere steeltjes en mondopeningen. Vanwege de vele gaatjes in het bolletje heeft deze zwam de naam peperbus gekregen.

Beschrijving: De slippenkrans bestaat uit 6 - 12 slippen, in uitgespreide toestand is deze 4 - 12 cm breed, bovenzijde bij jonge exemplaren bleek bruin, later donkerder tot middelbruin, onderzijde bruinachtig, zonder aangegroeide gronddeeltjes. Bolletje afgeplat bolvormig, 2,5 - 5 cm breed, licht gelig tot grijsig bruin, met een ruw, korrelig oppervlak, op 3 - 15 steeltjes staand en met 3 - 25 kleine, vlakke, ronde mondopeningen.

Te verwisselen met

Geen enkele aardsterachtige heeft een bolletje met meerdere steeltjes en mondopeningen.

Biotoop

De peperbus groeit uitsluitend in de kalkrijke duinen en staat daar in duinstruweel en op open plekken tussen duinstruweel. Het duinstruweel bevat doorgaans één of meerdere van de volgende struiksoorten: meidoorn, kardinaalsmuts, duindoorn, vlier. De ondergroei is afwezig of ijl en bevat nitrofiële soorten zoals hondsdrif, vogelmuur en grote brandnetel.

Levenswijze

De peperbus leeft van dood organisch materiaal dat zich in de bodem bevindt (saprotroof).

Inventarisatie

Het inventariseren van de peperbus bestaat uit het langslopen van potentieel geschikte duinstruwelen in de periode september - november. Dit is wegens de ondoordringbaarheid en de onoverzichtelijkheid van het terrein niet altijd eenvoudig. Verdroogde restanten van de peperbus blijven tot in het volgende voorjaar zichtbaar en herkenbaar.

Verspreiding in Europa

De peperbus komt in Europa voor van Zuid-Scandinavië tot de Middellandse Zee, maar is overal zeldzaam en achteruitgaand en in sommige regio's verdwenen.

Verspreiding in Nederland

De peperbus komt uitsluitend voor in de kustduinen van Zeeland tot ten Noorden van Castricum. In het gebied van Wassenaar tot IJmuiden is de soort vrij algemeen, daarbuiten zeldzaam. Op West-Europese schaal zijn de Nederlandse populaties van grote betekenis.

Trend

De peperbus is volgens oude literatuur vrij algemeen geweest maar is nu duidelijk zeldzamer.

Bedreigingen

Bedreigingen voor de peperbus bestaan uit verruiging van bestaande groeiplaatsen door een sterke toename van kruidachtige planten zoals grassen of brandnetels. Daarnaast heeft de soort mogelijk te lijden onder de effecten van begrazing door grote grazers. Deze dieren richten grote veranderingen (onder andere vertrappen van vegetatie en bodem, wegvreten van struikgewas) aan in bestaande duinstruwelen. Dit kan mogelijk negatief uitpakken voor de soort. Door zure depositie kan de bodem van de groeiplaatsen sneller ontkalken, wat voor deze kalkminnaar wellicht ongunstig is. Mogelijk dat begrazing met de bijbehorende bodemverstoring in dat geval een gunstig effect heeft.

Verspreiding van de peperbus voor (cirkel) en vanaf 1980.

Beheer

In principe hebben bestaande groeiplaatsen weinig beheer nodig. Wanneer grote veranderingen aan de orde zijn, zoals inzetten van begrazing, is een goede monitoring van de effecten op de peperbus essentieel, zodat indien noodzakelijk tijdig een aanpassing van de begrazing kan worden doorgevoerd.

Kansen

De beste kansen voor deze soort liggen in het met rust laten van bekende groeiplaatsen. Het op grote schaal laten uitbreiden van duinstruweel is niet gewenst vanwege de aantasting van andere bestaande waarden.

Literatuur

- Jalink, L.M. 1995. De aardsterren van Nederland en België. *Coolia* 38 Supplement.
Sunhede, S. 1989. Geastraceae (Basidiomycotina). *Synopsis Fungorum* 1. Fungiflora, Oslo, Norway.

Peperbus *Myriostoma coliforme*. Foto: Peter-Jan Keizer.